

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobců: a) S. M. N., narozená dne X
b) N. J. I., narozený dne Y
oba státní příslušností Irák
oba t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová
sídlem Jezová 1501, 294 21 Bělá pod Bezdězem
oba zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 54 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-10/ČJ-2018-000022-MIG

takto:

- I. Žaloba žalobce b) se zamítá.
- II. Žaloba žalobkyně a) se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci (manželé) se podanou žalobou domáhali zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobce b) dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění žalobce b) byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

2. Žalobci ve své žalobě namítali, že z Iráku museli utéct vzhledem k tomu, že jsou Kurdi, kterým hrozilo pronásledování ze strany násilné skupiny Hazdešábí, která pronásleduje Kurdy, znásilňuje ženy a snaží se verbovat mladé muže. V případě správního vyhoštění by žalobcům hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve vážném ohrožení života z důvodu uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Vycestování žalobců je dle jejich názoru rovněž v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (např. čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání). Žalovaný dle žalobců postupoval v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), když dostatečně nezjišťoval možnost existence vážné újmy v případě navrácení žalobců do Iráku. Žalobci dále namítli, že žalovaný se dostatečně, resp. vůbec nevěnoval uváděným hrozbám a strachu o život žalobců, které správnímu orgánu sdělili. Žalobci dále poukázali na skutečnost, že žalobkyně a) velmi špatně zvládá pobyt v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová; chodí na infuze, nejí jídlo a má deprese. Podle žalobců zařízení pro zajištění cizinců není vhodné pro pobyt zranitelných osob. Jde o zařízení polovězeňského typu s přísně daným režimem obklopené plotem, jenž je na dohled, a střežené bezpečnostní službou a policií. Zbavení osobní svobody zranitelných osob má prokazatelně negativní dopad na jejich psychický a fyzický vývoj, a proto k němu může dojít jen v krajních případech a na co nejkratší dobu. Žalobci znovu uvedli, že v jejich případě nemůže být naplněn účel zajištění, kterým je správní vyhoštění z České republiky, poněvadž v jejich případě existují důvodné obavy, že pokud by byli vráceni do Iráku, tak by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Podle žalobců si žalovaný měl před vydáním rozhodnutí o zajištění alespoň předběžně posoudit možné překážky správního vyhoštění žalobců a učinit si úsudek o tom, zda je jejich správní vyhoštění, vycestování nebo předání alespoň potenciálně možné. Blíže se však nezabýval otázkou realizovatelnosti vyhoštění žalobců. Žalovaný se vůbec nevypořádal s individuálními okolnostmi daného případu a žalobce zajistil zcela automaticky. Podle žalobců vzhledem k okolnostem není jejich vyhoštění reálně možné, a tudíž zajištění neplní svůj zákonný účel. Takové zajištění je nezákonné a odporující i čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobci rovněž vytýkali napadenému rozhodnutí nedostatečné odůvodnění, tedy porušení § 68 odst. 3 správního řádu. Podle žalobců žalovaný dále nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, v důsledku čehož je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.
3. Žalovaný ve svém vyjádření oponoval žalobě tak, že v případě žalobce b) byly shledány důvody pro jeho zajištění, přičemž odkázal na § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Po zhodnocení dosavadního chování žalobce b) žalovaný dospěl k závěru, že v jeho případě existuje důvodná obava, že výkon správního vyhoštění bude z jeho strany zmařen či ztěžován; tato důvodná obava je vyvolána skutečností, že žalobce b) na území České republiky ani na území jiného státu Evropské unie nemá žádnou adresu, která byla předložena správnímu orgánu pro účely správního řízení. Žalobce b) navíc vstoupil na území schengenského prostoru mimo hraniční přechod za pomoci převaděče a následně se chtěl tranzitem přes území České republiky dostat na území Spolkové republiky Německo; vzhledem k těmto skutečnostem je důvěra v něj ze strany žalovaného silně oslabena, a proto žalovaný přistoupil k vydání napadeného rozhodnutí. Podle žalovaného relevantní skutečností pro vydání rozhodnutí o zajištění

bylo to, že žalobce b) na území neměl zájem posečkat a nadále chtěl tranzitem vycestovat na území Spolkové republiky Německo, neboť to byla jeho cílová země; nebyl také opomenut vstup a pobyt žalobce b) na území jiných členských států Evropské unie, který byl vědomý bez víza a bez cestovního dokladu, když žalobce b) společně se svojí manželkou, žalobkyní a), přicestoval mimo hraniční přechod a za pomoci převaděče. Pokud jde o tvrzené nenaplnění účelu zajištění, žalovaný podotkl, že zajištění je počátečním úkonem řízení, takže tomuto řízení žádné důkazní řízení předcházet ani nemůže; svojí povahou se jedná o rozhodnutí, které je založeno na důvodném předpokladu existence skutečností tvořících skutkovou podstatu; je tedy logické, že žalovaný je povinen obstatat pouze takový dostatek podkladů pro závěr, zda jsou naplněny podmínky zajištění. Žalovaný dle svého tvrzení výstižně shrnul podstatné skutečnosti skutkového stavu a uvedl, které listinné důkazní prostředky správní orgán opravňují vydat napadené rozhodnutí; v době vydání napadeného rozhodnutí vše nasvědčovalo tomu, že žalobce b) nedosahuje postavení rodinného příslušníka občana EU. Žalovaný nepopřel skutečnost, že žalobce b) uvedl, že se na území svého domovského státu nechce vrátit, neboť je tam nebezpečí, nejistota a nemá tam kde bydlet; avšak v odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný dle svého přesvědčení jasně a dostatečně vypořádal s otázkou možné realizovatelnosti správního vyhoštění, přičemž dospěl k závěru, že neexistují dlouhodobé překážky, které by znemožňovaly žalobce b) vyhostit. Žalovaný rovněž odkázal na rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce b) ze dne 7. 3. 2018, před jehož vydáním byl povinen si vyžádat k možným překážkám ve vycestování dle § 120a zákona o pobytu cizinců od Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky závazné stanovisko k vycestování cizince do domovské země; ze závazného stanoviska ze dne 7. 3. 2018 přitom jasně vyplývá, že vycestování žalobce b) do na území domovského státu je možné. Žalovaný podotkl, že s ohledem na cestu žalobců, kteří se pohybovali po území Turecka a dále minimálně po dalších územích nejméně dvou států aplikujících schengenské *acquis*, měli řadu možností, kde požádat o udělení mezinárodní ochrany; své subjektivní právo mohli uplatnit i na území České republiky, konkrétně v zařízení pro zajištění cizinců, čehož nevyužili; za tohoto stavu se následně dovolávat hrozícího nebezpečí v zemi původu dle žalovaného není přípustné. Žalovaný dále upozornil, že není pravdou, že by podmínky v zařízení pro zajištění cizince byly zcela nevyhovující pro cizince s určitým omezením či pro pobyt zranitelné osoby. V zařízení je poskytována standardní zdravotní, sociální či psychologická péče. V zařízení Bělá – Jezová je kladen značný důraz i na podmínky k ubytování cizinců, jejich náboženství a k jejich zdravotnímu stavu. Toto zařízení vlivem silné migrační krize v roce 2015 prošlo značnou rekonstrukcí a obměnou personálu, kdy patří mezi zařízení, jež věnuje pozornost právě zranitelným osobám a rodinám s dětmi. Na jednu stranu je úkolem Správy uprchlických zařízení nabídnout těmto osobám odpovídající a důstojné podmínky, na druhou stranu sám žalobce b) i jeho manželka vzhledem k nesplnění povinností vyplývajících ze zákona o pobytu cizinců být pojištěni zapříčinili stav, kdy jemu a jeho manželce nemůže být poskytnuta nadstandardní péče. Podle žalovaného zajištěním žalobce b) a jeho manželky do zařízení pro zajištění cizinců byla poskytnuta veškerá možná zdravotní péče, na kterou by za své situace jinak nedosáhli. Před samotným zajištěním do zařízení pro zajištění cizinců byla manželka žalobce b) ambulantně vyšetřena ve Fakultní nemocnici Motol; z vyšetření vyplývá, že i po tak závažné situaci, jako je jízda dodávkou několik hodin v nákladovém prostoru vozidla

v počtu 20 osob, žalobkyně a) byla bez závažného interního či neurologického onemocnění. Závěrem žalovaný navrhl zamítnout žalobu.

4. Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s § 172 odst. 5 větou druhou zákona o pobytu cizinců, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil, žalobci nenavrhli nařízení jednání ve lhůtě 5 dnů od podání žaloby a soud neshledal nezbytným nařízení jednání o věci samé.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále též „s.ř.s.“/), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba v případě žalobce b) nebyla podána důvodně a v případě žalobkyně a) byla žaloba podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou.
6. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 7. 3. 2018 byla policií v Praze zastavena dodávka jedoucí směrem od Brna, v níž cestovalo 21 cizinců (18 Iráčanů, 2 Syřané, 1 Turek), z nichž 20 nedisponovalo dokladem totožnosti. Následně byli cizinci eskortováni do sídla žalovaného. Mezi těmito cizinci byli i manželé (oba rovněž nedisponující dokladem totožnosti) – žalobkyně a) a žalobce b). Žalobce b) při podání vysvětlení dne 7. 3. 2018 k dotazům žalovaného mimo jiné uvedl, že měl cestovní pas, ale ten ztratil, když vycestoval z Iráku do Turecka; cestovní pas nemá asi už jeden měsíc, ztratil jej někde v Turecku. Jeho trvalé bydliště je v Iráku, Šengal – Rambsi; ale před cestou do Turecka s manželkou bydlel asi 4 měsíce úplně jinde, byla to velká místnost a tam jich bydlelo více. Žalobce b) cestoval dodávkou s manželkou, to, že je teď v Česku, zjistil až od policie, která je kontrolovala; přicestoval dnes brzy ráno. V Turecku jeho otec za něho a manželku zaplatil 3.000 eur za každého a dostali místo v dodávce. Necestovali do České republiky, ale s manželkou mířili do Německa. V Iráku není bezpečno a v Německu má žalobce b) sestru a bratra manželky – jsou s ním ve spojení, chtějí za ním do Německa. Do Evropy přicestoval poprvé. Z Iráku vycestoval asi před dvěma měsíci, cestoval do Turecka autem a s doklady, tato cesta byla naprosto legální. V Turecku byl s manželkou asi 14 dní a pak si zajistil cestu do Německa. Dodávkou cestoval asi 10 dní, nebyla to jedna a ta samá dodávka, dodávky se střídaly. Neví, přes jaké země cestovali, ale cesta byla pro něj a manželku zaplacená až do Německa. Ze začátku jich bylo v dodávce asi 5 lidí a při posledním střídání bylo už asi 20 lidí v jedné dodávce. Nikde v Evropě nemá povolený pobyt, je zde poprvé. Je si vědom, že potřebuje cestovní doklad a víza, aby mohl cestovat po Evropě. V Evropě nepracuje, pouze cestuje do Německa. V České republice nemá žádnou adresu, peníze nemá žádné, finanční záruku tedy složit nemůže, v České republice nemá příbuzné. K dotazu, co chtěl dělat v Německu, odpověděl, že v Německu mají příbuzné, bratr manželky jim měl pomoci, má už i německé občanství. Žalobce b) dále uvedl, že je ženatý, děti zatím nemají, manželka cestuje společně s ním, je to také Iráčanka. V Iráku je otec, matka, bratr a další příbuzenstvo. O azyl nikde nežádal. Chtěl požádat o azyl v Německu, ale jestli to půjde, tak požádá o azyl i tady. Nikde nic trestného nepáchal, v Evropě je poprvé. Jeho zdravotní stav je dobrý, drogy nebere, nepije alkohol. Nemá žádnou nemoc, nepamatuje si, kdy byl naposledy u lékaře. V Iráku je nebezpečí, nejistota, není tam kde pořádně bydlet. Nechce se tam vrátit, chce do Německa.

7. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-10/ČJ-2018-000022-MIG bylo rozhodnuto o zajištění žalobce b) dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a doba jeho zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Téhož dne pak žalobci b) bylo oznámeno zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1. a 2. zákona o pobytu cizinců. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky vydalo závazné stanovisko ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162/ČJ-2018-000022, podle něhož vycestování žalobce b) do Irácké republiky je možné. Téhož dne žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-16/ČJ-2018-000022-MIG, jímž žalobci b) uložil správní vyhoštění a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce jednoho roku. Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně byla žalobci b) podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba k vycestování z území České republiky do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Dále bylo vysloveno, že podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na žalobce b) nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Ve správním spise se rovněž nachází zpráva Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 6. 3. 2018 o bezpečnostní a politické situaci v Iráku, kde je ohledně bezpečnostní situace uvedeno: „*V zemi neprobíhala občanská válka ani konflikt s jinou zemí. Irácké vládě, kurdským jednotkám, provládním polovojským milicím a koaličním jednotkám vedeným USA se k prosinci 2017 podařilo dobýt zbývající území a populační centra, která byla pod kontrolou Islámského státu (IS), včetně Mosulu, Tel Afaru a Havídži. Začátkem prosince pak byla po dobytí Rawy vládou vyhlášena definitivní porážka IS v zemi. Přes svou porážku IS nadále podnikal v lednu a únoru 2018 v zemi ojedinělé útoky malého rozsahu proti vládním bezpečnostním složkám, provládním milicím či civilistům, k nimž docházelo většinou v pouštních oblastech u syrských hranic, dále v oblasti Havídži, v Kirkúku či Baghdádu. Celkem si vyžádaly na 80 obětí. V porovnání se zbytkem země byla bezpečnostní situace v Regionu iráckého Kurdistanu a v jižní části země považována za relativně klidnou a stabilní.*“
8. Soud posoudil předmětnou věc následovně.
9. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
10. V § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je stanoveno: „*Zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“)* je a) *povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále*

jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.“

11. Podle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců o druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování rozhoduje policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohrozí výkon správního vyhoštění, a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

12. V § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců je stanoveno:

„(1) Vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

13. Žalobce b) ve své žalobě namítal především to, že účel jeho zajištění nemůže být naplněn, neboť v případě správního vyhoštění by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Uvedl, že z Iráku museli utéct vzhledem k tomu, že jsou Kurdi, kterým hrozilo pronásledování ze strany násilné skupiny Hazdešábí, která pronásleduje Kurdy, znásilňuje ženy a snaží se verbovat mladé muže. Dle názoru žalobce b) žalovaný nenaplnil svoji povinnost a dostatečně nezjišťoval možnost existence vážné újmy v případě navrácení žalobce b) do Iráku, přičemž se dostatečně, resp. vůbec nevěnoval uváděným hrozbám a strachu o život žalobce b), které žalovanému sdělil.

14. Realizovatelnost správního vyhoštění je nezbytnou podmínkou zajištění dle § 124 zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti lze odkázat na závěry, k nimž dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 23. 11. 2011 č.j. 7 As 79/2010-150 (odst. 33. a 34.), publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS: „Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

15. Jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2016 č.j. 10 Azs 275/2015-40, správní orgán se „musí zabývat mj. i v řízení o zajištění cizince podle § 124 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v

době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince.“

16. Žalovaný dle závěru soudu shora nastíněným požadavkům vyhověl, a to na s. 6-7 napadeného rozhodnutí, kde je mimo jiné uvedeno: „Z běžné praxe je správnímu orgánu známo, že v případě cizince existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala cizince z území členských států vyhostit. Správní orgán v této věci hodnotil nashromážděné materiály, které si z moci úřední opatřil, a zároveň vycházel ze skutečností sdělených v protokolu o výsledku účastníka správního řízení ze dne 7. 3. 2018. Cizinec mimo jiné uvedl, že na území Iráku má otce, matku, bratra a další příbuzenstvo, tudíž se má kam vrátit. Cizinec v protokolu dále uvedl, že na území České republiky nemá nikoho z rodiny, pouze manželku, se kterou společně cestovali ukrytí v nákladovém prostoru dodávky, bez platných dokladů a bez víz. Cizinec nemá na území žádnou pobytovou adresu, nemá zde žádné vazby. Cizinec neuvedl takové zásadní skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nebude moci být realizován. Rovněž nebylo zjištěno, že by cizinci v zemi původu brožilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 179 zákona č. 326/1999 Sb.“
17. Takové odůvodnění zdejší soud považuje za dostatečné. Z uvedených důvodů nemohou obstát námitky žalobce b) ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.
18. Pokud jde o samotné posouzení dané sporné právní otázky, zdejší soud odkazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2016 č.j. 4 Azs 262/2015-31: „Mezi účastníky řízení je nesporné, že v Iráku probíhá vnitrostátní konflikt s tzv. Islámským státem, situace je tudíž nepřehledná a vybrocená. Takováto situace však nepanuje na celém území, a není tudíž natolik vážná, aby ji bylo možné označit za tzv. totální konflikt. Nelze proto vycházet z předpokladu, že vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců broží každému cizinci přicházejícímu z této země původu, ale je třeba v každém jednotlivém případě zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zohlednit, zda vážná újma ve smyslu cit. ustanovení zákona o pobytu cizinců je zřejmá a vyšla v řízení vyšla najevo, např. tím, že cizinec z této země prokáže nebo alespoň důvěryhodným způsobem uvede důvody nasvědčující tomu, že právě jemu broží vážná újma, např. způsoby uvedenými v předchozím bodu. V posuzované věci však stěžovatel žádné takové okolnosti nezmínil, neboť v průběhu správního řízení pouze uvedl, že Irák opustil kvůli tamnímu válečnému konfliktu a ze strachu před hrozbou Islámského státu. Stěžovatel tedy v podstatě obecně popsal situaci, která panuje na části Iráckého území, a neuvedl žádné konkrétní okolnosti nasvědčující tomu, že právě jemu broží vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, např. že bydlel v lokalitě zasažené vnitřním ozbrojeným konfliktem nebo ovládané tzv. Islámským státem, byl již konfliktem osobně přímo dotčen nebo byl mučen, či byl pronásledován pro svoje náboženské přesvědčení.“
19. Podobně lze odkázat i na shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2016 č.j. 10 Azs 275/2015-40, který se, stejně jako v posuzovaném případě, týkal Kurda irácké státní příslušnosti (přičemž jeho kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí o zajištění, byla zamítnuta): „Stěžovatel v průběhu řízení o zajištění neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, která by

naznačovala, že by jeho vyhoštění pro něj představovalo skutečné nebezpečí vážné újmy (např. že přímo v místě jeho trvalého pobytu probíhají ozbrojené střety s Islámským státem a že se nemůže v rámci Iráku ani přestěhovat do jiné oblasti) nebo že by zde byla nějaká jiná konkrétní překážka, která by jeho vyhoštění znemožňovala. Netvrdí to dokonce ani v žalobě či kasační stížnosti, pouze obecně poukazuje na údajné nedostatky zjištění skutkového stavu žalovanou. V době před rozhodnutím o zajištění proto žalovaná neměla povědomí o takových skutečnostech, z nichž by bylo zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování stěžovatele. Za této situace neměla žalovaná povinnost obstarat si závazné stanovisko ministerstva k možnosti vycestování cizince již v řízení o zajištění, tj. ještě před vydáním rozhodnutí o zajištění. S ohledem na povahu řízení o zajištění za účelem vyhoštění proto žalovaná postupovala správně, pokud po předběžném zhodnocení všech jí známých skutečností učinila předběžný závěr, že vycestování stěžovatele do Iráku je možné a pokračovala v úkonech, které byla povinna činit v rámci přípravy podmínek pro řízení o samotném vyhoštění. Její předběžný závěr se následně ukázal být i v souladu se závazným stanoviskem ministerstva.“

20. Závěry shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu jsou do značné míry použitelné i pro posuzovaný případ. Ani v dané věci žalobce b) neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, která by naznačovala, že jeho vyhoštění by pro něj představovalo skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalobce b) v rámci svého podání vysvětlení toliko uvedl: „*V Iráku není bezpečno a v Německu mám sestru a bratra manželky*“ či „*[v] Iráku je nebezpečí, nejistota, není tam kde pořádně bydlet. Nechci se tam vrátit, chci do Německa.*“ Kromě velmi obecné skutečnosti, že v Iráku není bezpečno (resp. že tam je nejistota a není tam pořádně kde bydlet), žalobce b) nezmínil žádnou konkrétní skutečnost naznačující, že by jeho správní vyhoštění pro něj představovalo skutečné nebezpečí vážné újmy. V žalobě pak žalobce b) bez dalšího uvedl, že z Iráku (se svojí manželkou) „*museli utéct vzhledem k tomu, že jsou Kurdi, kterým hrozilo pronásledování ze strany násilné skupiny Hazdešábí, která pronásleduje Kurdy, znásilňuje ženy a snaží se verbovat mladé muže*“. Ani z žaloby blíže nevyplývá, jak akutní a závažné bylo popisované ohrožení žalobce b) a jeho manželky (např. zda násilná skupina působí přímo v místě jejich bydliště či se k tomuto místu v době jejich vycestování značně přibližovala atd.). I v žalobě tak jsou obsažena vysoce obecná tvrzení, z nichž nelze učinit závěr o naplnění reálného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Předběžný závěr žalovaného o nenaplnění nebezpečí vážné újmy se následně ukázal být i v souladu se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162/ČJ-2018-000022, podle něhož vycestování žalobce b) do Irácké republiky, země jeho státní příslušnosti, je možné, jakož i v souladu s posléze vydaným rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-16/ČJ-2018-000022-MIG, jímž bylo žalobci b) uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce jednoho roku, přičemž bylo vysloveno, že na žalobce b) se nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Zdejší soud pro úplnost odkazuje i na závěry zprávy Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 6. 3. 2018 o bezpečnostní a politické situaci v Iráku, jež se nachází ve správním spise (citována v odst. 7. tohoto rozsudku).
21. Zdejší soud dále odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2016 č.j. 4 Azs 250/2015-51: „*Stěžovatel v průběhu správního řízení zmínil, že Irák opustil v důsledku tamního válečného konfliktu a dále ze strachu před šíitskými milicemi, neboť je*

sunnita, neuvedl však žádné konkrétní okolnosti nasvědčující tomu, že by právě jemu hrozila vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neuvedl, že by bydlel v lokalitě, o které je obecně známo, že je přímo zasažena tamním válečným konfliktem, či je ovládána tzv. Islámským státem a z jakého důvodu či jakým způsobem je touto situací osobně zasažen tak, že by právě jemu hrozila vážná újma, na niž pamatuje výše již citované ustanovení zákona o pobytu cizinců. Takovéto skutečnosti stěžovatel navíc neuvedl ani v žalobě či v kasační stížnosti stejně jako neuvedl v žádném z těchto podání nic bližšího o svých obavách z chování šíitských milic; o těchto obavách se již vůbec nezminil. V řízení přitom nevysly najevo a žalovanému při vydání rozhodnutí nebyly známy žádné skutečnosti vylučující správní vyhoštění stěžovatele. Závěr žalovaného uvedený v odůvodnění jeho rozhodnutí (že jím zjištěné skutečnosti nenasvědčují jakékoliv překážce vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a vycestování cizince z území České republiky a jiné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon správního vyhoštění nebude moci být realizován, doposud nebyly zjištěny) je proto zcela správný. Námitka stěžovatele o nepodloženosti úsudku žalovaného, že vyhoštění stěžovatele do Iráku nebrání některý z důvodů vylučujících vycestování uvedený v § 179 odst. 2 písm. b) či c) zákona o pobytu cizinců, je tudíž nedůvodná.

Argumentaci stěžovatele, že existence reálného předpokladu pro vyhoštění představuje jednu z podmínek zajištění cizince za účelem správního vyhoštění lze v obecné rovině přisvědčit. Vždy je však třeba mít na zřeteli smysl řízení o zajištění cizince, jímž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován. Předmětem tohoto řízení je zajištění cizince, nikoli rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Zároveň je třeba zohlednit, že celkově může zajištění podle § 27 zákona o Policii ČR trvat nanejvýš 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody. Do té doby tedy musí být vydáno a cizinci doručeno rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný tak má velmi krátký časový interval k tomu, aby učinil veškeré potřebné úkony a případně vydal rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění. Možné překážky správního vyhoštění, proto musí být zřejmé a správní orgán se jimi při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zabývá a posuzuje je pouze předběžně a subsidiárně. V posuzované věci však žalovaný nezjistil a v řízení nevysly najevo žádná skutečnost znemožňující realizaci správního vyhoštění stěžovatele.

K výtkám stěžovatele, které se týkají této otázky, Nejvyšší správní soud uvádí, že dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu lze v zásadě cizince zajistit dle ustanovení § 124 zákona o pobytu cizinců jen tehdy, je-li výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, resp. též rozsudek ze dne 19. 1. 2011, č. j. 1 As 1/2011 – 80). Z toho však nelze dovozovat, že je nutné postavit najisto, že vyhoštění cizince zajišťovaného podle uvedeného ustanovení bude skutečně realizováno. Postačí závěr o potencialitě vyhoštění. Ostatně, jak již bylo jednou zdůrazněno, rozhodnutí o zajištění cizince je rozhodnutím přijímaným správním orgánem v časové tísní, striktní lhůty jsou od 1. 1. 2011 stanoveny také pro soudní přezkum takového rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že ani správní orgán, ani soud nemají v těchto řízeních prostor k podrobnějšímu posouzení dané otázky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 72/2011 – 75).“

22. V daném případě žalobce b) uplatnil podobně jako v případě, o němž pojednává shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Azs 250/2015-51, ryze obecná tvrzení, a to jak před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí, tak i v samotné žalobě.

Z těchto obecných tvrzení rozhodně nelze dovodit existenci reálného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Zdejší soud se rovněž plně ztotožňuje se shora citovanými závěry judikatury Nejvyššího správního soudu ohledně skutečnosti, že rozhodnutí o zajištění cizince je činěno v časové tísní, přičemž správní orgán má velmi krátký časový interval k tomu, aby učinil veškeré potřebné úkony a případně vydal rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, a tudíž možné překážky správního vyhoštění musí být zřejmé a správní orgán se jimi při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zabývá a posuzuje je pouze předběžně a subsidiárně.

23. Z výše uvedených důvodů zdejší soud uzavřel, že žalovaný se jednak v žalobou napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval otázkou možnosti realizace správního vyhoštění (pročež jeho rozhodnutí není nepřezkoumatelné), jednak tuto právní otázku posoudil správně, tedy soud souhlasí s žalovaným, že v případě žalobce b) nebyly k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí (ani později) zřejmé žádné důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Z uvedených důvodů tedy nemohou obstát ani četné související námitky žalobce b) o porušení § 124 či § 179 zákona o pobytu cizinců nebo čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, jakož ani námitky směřující proti tvrzenému porušení mezinárodních závazků České republiky (např. čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání či čl. 5 odst. 1 písm. f/ Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).
24. Co se týče námitky, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, soud podotýká, že se jedná o velmi obecně formulované žalobní námitky, a proto soud pouze obecně uvádí, že žalovaný vycházel z náležitě zjištěného skutkového stavu podepřeného mimo jiné i protokolem o podání vysvětlení žalobce b), svá skutková zjištění učinil řádně a v dostatečném rozsahu (tudíž nedošlo k porušení §§ 3, 50 či 52 správního řádu) a na základě nich přijal adekvátní právní závěry (jeho rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné, tedy není v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu). Ani tyto žalobní námitky proto soud neshledal důvodnými.
25. Pokud jde o otázku uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, žalovaný se s touto otázkou vypořádal zejména na s. 4-5 žalobou napadeného rozhodnutí, kde je mimo jiné uvedeno: *„K neuložení zvláštních opatření dle § 123b přistoupil správní orgán zejména z důvodu protiprávního jednání cizince, kdy neoprávněně vstoupil na území České republiky ukryt v nákladovém prostoru dodávky společně s manželkou a dalšími cizinci, bez platného cestovního dokladu a platného víza. Dále cizinec uvedl, že v ČR nemá hlášený žádný pobyt, nemá adresu svého pobytu na území ČR. Ostatně se vyjádřil tak, že cestuje do Německa. Nadto správní orgán nemůže dopustit, aby se na území České republiky svévolně pohybovaly osoby, které by v případě úkrytu správní orgán nemohl dohledat. Správnímu orgánu nezbyla tedy jiná možnost nežli přistoupit k zajištění cizince, a to vzhledem k jeho jednání.“* Pokud jde o jednotlivé druhy zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, soud souhlasí s žalovaným, že žalobce b) v protokolu uvedl, že žádnou pobytovou adresu na území České republiky nemá, tudíž provedení pobytové kontroly policií by se minulo účinkem (§ 123b odst. 1 písm. a/ zákona o pobytu cizinců), žalobce b) v protokolu uvedl, že nemá žádné peníze, z čehož vyplývá, že nemá dostatečnou finanční hotovost ke složení finanční záruky (§ 123b odst. 1 písm. b/

zákona o pobytu cizinců), a u žalobce b) není žádná záruka, že se bude hlásit policii v době policií stanovené, neboť přicestoval na území ukryt v nákladovém prostoru dodávky, bez cestovního dokladu a bez platného víza; pouze provedenou kontrolou bylo toto nezákonné jednání žalobce b) odhaleno, pročez žalobci b) nelze uložit povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené (§ 123b odst. 1 písm. c/ zákona o pobytu cizinců).

26. Se zřetelem na shora uvedené důvody soud uzavřel, že v případě žalobce b) nepostačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Soud podotýká, že žalovaný byl povinen při svém rozhodování zkoumat, zda uložním zvláštního opatření za účelem vycestování nedojde k ohrožení výkonu správního vyhoštění ve smyslu § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Těmto požadavkům pak žalovaný plně dostál.
27. Pokud jde o námitku žalobce b) týkající se tvrzení, že žalobkyně a) velmi špatně zvládá pobyt v zařízení pro zajištění cizinců, chodí na infuze, nejí jídlo a má deprese, soud k tomu uvádí, že v dané věci soud přezkoumával žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-10/ČJ-2018-000022-MIG, jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobce b), nikoliv žalobkyně a). Vzhledem k tomu se soud nemohl zabývat námitkami žalobce b) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88531-13/ČJ-2018-000022-MIG, jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobkyně a). Toto rozhodnutí je předmětem řízení vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. 13 A 37/2018.
28. Poněvadž soud neshledal žádnou z žalobních námitek žalobce b) důvodnou, žalobu žalobce b) jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
29. K otázce přípustnosti žaloby žalobkyně a) proti napadenému rozhodnutí lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, kupříkladu na jeho rozsudek ze dne 5. 12. 2003 č.j. 5 A 14/2002-35, publ. pod č. 287/2004 Sb. NSS: „*Proto, že návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], soud odmítne žalobu tehdy, pokud je – obvykle již ze samotné žaloby – seznatelné, že žalobce vůbec pojmově nemůže být nositelem práva, jehož zkrácení tvrdí.... K podání žaloby naopak není legitimován jiný (tímto rozhodnutím nedotčený) účastník správního řízení. Jeho žaloba by musela být podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnuta.*“
30. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-10/ČJ-2018-000022-MIG bylo rozhodnuto o zajištění žalobce b), nikoliv žalobkyně a). Žalobkyně a) tak vůbec nebyla účastnicí řízení, v rámci něhož bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí. Žaloba proti rozhodnutí o zajištění žalobce b) tudíž byla ve vztahu k žalobkyni a) podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Soud proto postupoval v souladu s § 46 odst. 1 písm. c) s.ř.s. a žalobu žalobkyně a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88162-10/ČJ-2018-000022-MIG ve druhém výroku tohoto rozsudku odmítl. Soud podotýká, že žalobkyně a) není zkrácena na svém právu na soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu, neboť rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018 č.j. KRPA-88531-13/ČJ-2018-000022-MIG, jímž bylo (z obdobných důvodů) rozhodnuto o zajištění žalobkyně a), je předmětem řízení vedeného před zdejším soudem pod sp. zn. 13 A 37/2018, přičemž v této žalobě žalobkyně a) uplatnila totožné žalobní námitky jako v nyní posuzované věci.

31. O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem b) a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno. Žalobce b) neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly. Pokud jde o náhradu nákladů řízení mezi žalobkyní a) a žalovaným, soud postupoval podle § 60 odst. 3 věty první s.ř.s., kde je stanoveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v §103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. dubna 2018

JUDr. Marcela Rousková v. r.
samosoudkyně